

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Objava zagrebskega zapisnika je zelo vjezila radikale. Bili so res tako predrzni, da so pričakovali še nagrado za svojo verolomnost. V zapisniku so priznali, da so upravne napake in krivice, obljubili so jih odpraviti, ko so pa za sebe pobrali sadove tega zapisnika, so pa na vse svoje obljube pozabili in ker je objava zapisnika pribila njihovo verolomnost in politično nepoštenost, so se hitro oklenili Pribečevičevih nasvetov nasilne politike proti Hrvatim. Ko so v Zagrebu slučajno prišli na sled nekemu potepuhu in pa neki ženski, ki sta služila tujim špijonom, so mislili, da bo to že zadostovalo za velik hrvatski veleizdajniški proces, v katerega naj bi se vpletel Radič in pa njegova stranka. V Zagrebu okrita špijonaža je navadna pojava, kakršnih je sto in sto tudi po drugih državah. Zasačena ženska je bila ljubica raznih oficirjev in kar je iz njih izvlekla, to je prodajala tujim špijonom. Vso enostavnost tega slučaja pa hočejo prepričati Pribečevičevi listi z nestranno lažljivimi »razkritji«. Na dolgo in široko so razlagali v posebnih izdajah, da se je pripravljala preobrat s pomočjo tujih sil in za zarotnike so razglasili od Radiča naprej vse nasprotnike današnje vladne politike in končne še Orle. Ljubljanski liberalni listi so vse srbijanske laži pregrevali in še precej svojih dostavili. Vlada je vso to gonjo mirno gledala, ker je pa videla, da iz vsega tega ne bo nič, je pa tudi drugod iskala vzroke in povode za Radičev izročitev sodniji. Tudi tu so hoteli pomagati Pribečevičevi demokrati, naenkrat so začeli pisati, da je Radič v svojem zadnjem govoru kraljico razžalil. To se je izkazalo kot neresnično in vlada je sklenila, da se Radič izroči sodišču vsled proglasa ob zadnjih volitvah. V Zagreb so poslali raznovrstne beograjske policaje in dan za dnevom so pisali: jutri, jutri bodo Radiča zaprli, na drugi strani so pa Radiču prigovarjali, naj se umakne čez mejo. Radič se pa za vse to ni zmenil, mirno je ostal v Zagrebu in ko bi že moral priti zadnji »jutri« njegove aretacije, je pa vlada njegovo odločitev — odložila. Od zunaj je dobila migljaj, naj kaj takega ne počenja in s tem so vsa »razkritja« padla v vodo.

V zadnjem času pridno prihajajo v Beograd izdajalci in propadli politiki iz Hrvatske in Slovenije ter se bahajo, kako bi, za denar seveda, pregnali Radiča in Korošca. Vsi bi radi to prodali, kar sami nimajo. V Beogradu sta bila tudi laži-republikanec dr. Novačan in pa propadli politik Samostojne in propadli konzul dr. Vošnjak. Toliko pametni so pa radikalni, da izdajalcem kar na slepo ne dajejo denarja.

Ministri eden za drugim prelomijo besede in obljube, dane raznim stanovom v državi. Uradnikom so z novim uradniškim zakonom vzeli še te pravice, kar so jih doslej imeli, gmotno pa prav nič dali ali pomagali in glede železničarjev in profesorjev je vladno delo pri točki, ki govori o plačah, naenkrat odrezalo ter se čez počitnice odgodilo.

Kako naša vlada skrbi za kmete, se vidi v delu odbora za pomoč oškodovancem po toči. Sprejet je vladni predlog, da se za letošnje leto določi v svrhu podpore po toči iz dispozicijskega fonda za prehrano pasivnih krajev 55 milijonov din., od katerih se 10 mil. odstopi razredni loteriji, katera naj kmetom dovoljuje posojila po 6%, ki se imajo povrniti tekom enega leta. Razen tega naj se dajejo živila po tržni ceni! Vrh tega se 15 mil. naloži kot fond, iz katerega se bodo podpirali posestniki, ki nimajo več kot 5 jutrov zemlje. Ta predlog je bil sprejet s 7 glasovi proti 4. Opozicija je bila seveda proti takemu nezadostnemu in naravnost posmehovalnemu načinu rešitve tega vprašanja, ki ga vlada hoče porabiti, seveda v svrhu korupcije, kakor to dela pri »prehrani pasivnih krajev.« Po dosedanjih podatkih je letos toča v celi državi prizadela za 315 mil. din. škode, od katere odpade samo na Slovenijo 15 mil. Zato je poslanec Gostinčar v imenu Jugoslov. kluba oddal oddvojeno mišljenje, v katerem se zahteva izdatnejša podpora.

V BOLGARIJI

nova vlada silno preganja komuniste in dopušča ali pa sama podpira tudi nasilje nad člani ruskega Rdečega križa, ki je prišel v Bolgarijo pod prejšnjo kmetsko vlado, da oskrbi vrnitev ruskih beguncev. Enega od komisarjev ruskega odposlanstva so našli strašno razmesarjenega v nekem vinogradu. Umor imajo na vesti menda Wrangloveci, ki so pod novo vlado prišli zopet do veljave. Razna grozodejstva bolgarskega preobrata se razkrivajo in tako tudi to, da so Stambolijskega ubili s puškinimi pokiti, truplo pa razrezali in pometali v Marico.

ITALIJA IN MALA ANTANTA.

Italijanski listi napovedujejo razpad male antante ter novo nadmočje na Balkanu. Govorijo namreč z veliko gotovostjo o državni zvezi Rumunije, Bolgarije in Italije, v kateri bi bila pa seveda tudi Albanija. Za tako zvezo govori vsa dosedanja politika Rumunije, te italijanske vesti imajo pa v prvi vrsti namen, oslabil Jugoslavijo ter napraviti zmedo pri konferenci Male antante, ki se začne dne 28. t. m. v Sinaji.

V GRČIJI

je začel del vojaštva z močnim republikanskim gibanjem. Republikanci se držijo na Kreti, drugi del vojske, ki je monarhističen, pa pripravlja mornarico proti Kreti, pa si ne upa prav, ker se ne ve, na kateri strani je premoč.

Naše prireditve.

NAŠA MOŠKA MLADINA DNE 12. AVGUSTA.

Mladeniči iz dekanij: Hoče, Slov. Bistrica in Konjice imajo svoj mladeniški tabor dne 12. avgusta v Slov. Bistrici. Da bo dobil ta mladeniški tabor tudi bolj na zunaj mladeniški značaj, bo združena z njim tudi telovadna prireditev mariborskega orlovskega okrožja. — Vspored tega velikega mladeniškega tabora bo sledeči:

Dopoldne na prostem sv. maša in pridiga, nato mladeniški tabor, na katerem govore naši najboljši govorniki in mladeniči. Popoldne telovadba Orlov. Sodeluje pri vseh prireditvah kat. omladina v Mariboru. Mladeniči zgoraj omenjenih dekanij, udeležite se polnoštevno tega svojega tabora v Slov. Bistrici. Pokažite, da ste v prvih vrstah, če treba kaj storiti za izobrazbo in versko prebuditev slovenskega ljudstva. Niti eden naj ne ostane doma.

Zupani iz mariborskega političnega okraja, pozor! Vsi bivši in sedanji župani mariborskega političnega okraja priredijo dne 5. avgusta v Hočah pri Mariboru v gostilni Santl svojo lepo veselico. Veselica se bo vršila pri vsakem vremenu in se je naj udeležijo gospodje župani, občinski svetovalci in odborniki z družinami, pa tudi drugi zavedni možje. Veselice se lahko udeležijo osobito radi ugodne železniške zveze, ker vozi iz Maribora proti Hočam tja in nazaj malodane vsako uro kak osebni vlak. Zupansko prireditev bo posebno poudarila godba katoliške mariborske omladine. Treba pa tudi pomniti, da bo ob pol 10. uri sv. maša in nato skupni obed v vseh prostorih g. Santla. Razven godbe je še na dnevnem redu: petje, razne druge šaljive točke in predvsem pa prav prirčna prosta zabava. Radi skupnega obeda je potrebno, da se vsak porej javi in pošlje za osebo po 10 D predplačila. Dolžnost vseh udeležencev te prireditve, katere čisti dobiček je namenjen dobrotelnim namenom, je, da prav vneto agitirajo med našimi somišljeniki za kar največjo udeležbo. Na svidenje torej v Hočah pri Santlu!

Tedenske novice.

Slovesno ustoličenje novega škofa dr. A. Karlina. V nedeljo, dne 29. t. m., se bo vršilo v Mariboru v stolni cerkvi slovesno ustoličenje novega prevz. lavantinskega knezoškofa dr. Karlina. Pri tej priliki se bodo opravili od 9. ure naprej v cerkvi razni za ustoličenje škofa predpisani obredi. Novega škofa bo nagovoril m. g. kapiteljski vikar dr. Matek in novi škof bo imel tudi pridigo in slovesno sv. mašo. Slovesnega ustoličenja se bodo udeležili zastopniki duhovščine, vojaških ter posvetnih oblasti. Natančneje bomo poročali o celi slovesnosti prihodnjic.

Slovesni pogreb treh duhovniških žrtev Drave. — Minuli petek je spremilo na zadnji poti in k večnemu počitku g. brezniškega župnika M. Volčiča 33 duhovnih sobratov, zelo mnogobrojne množice ljudstva in šolska mladina. Veličastni pogreb blagopokojnega je dokazal, kako je bil rajni priljubljen daleč na okoli in osobito še po celi Dravski dolini. Pred pogrebom se je darovalo v brezniški cerkvi za večni mir in pokoj g. župnika osem sv. maš in duhovni tovariši so opravili mrtvaške molitve. Po cerkvenem obredu je stopil na prižnico g. profesor dr. Medved iz Maribora in slikal ob joku vseh navzočih blagopokojnega kot gorečega dušnega pastirja, priljubljenega veroučitelja mladine in nezabnega dobrotnika rev in sirot. Slovesno črno sv. mašo je daroval vlč. g. marenberški dekan dr. Mörtl. Ob odprtem grobu so govorili rajnemu u slovo g. brezniški župan Jenčič, domači g. nadučitelj in nadučitelj iz Studencev pri Mariboru g. Hren kot njegov iskren prijatelj in Volčičev sobojevnik na polju narodnega prebujenja v Dravski dolini pod staro Avstrijo in ob prevratu. Vsi udeleženci pogreba so se ločili od groba nadvse priljubljenega dušnega pastirja s solzami žalosti in z obljubo, da ga ne bodo pozabili in se ga spominjali v molitvah. — Pri Mariji v Puščavi so položili k večnemu počitku minuli četrtek dve žrtvi in sicer g. šenttrojskega župnika Baznika in primicianta Ribiča. Slovo je govoril obema v puščavski cerkvi g. župnik iz Hajdine Zrnko, ki je svojčas župnikoval v Puščavi in je dobro poznal rajnega g. Baznika. Mrtvaške spreveda se je udeležilo 25 duhovnikov, 5 bogoslovcev in zelo veliko ljudi iz Dravske doline ter šolska mladež iz Selnice ob Dravi, kjer je g. Baznik kaplanoval, predno je postal župnik pri Sv. Trojici v Halozah. Slovesno sv. mašo zadušnico je daroval g. magdalenski dekan Stergar. O pogrebu g. bogoslovca Derževnika poročamo na drugem mestu. Žrtve dravskih valov, počivajte v miru, svetila vam večna luč in na veselo svidenje!

Pogreb najmlajše žrtve Drave. (Dopis iz Ribnice na Pohorju). V globoko žalost je bila zadnja nedeljo dne 22. julija ovita ribniška župnija, kljub temu, da se je smehljalo nedeljskojasno nebo. Žalostno in težkih korakov so prihajali domači župljani in sočutni sosedje na pokopališče, kjer je v ozaljšani kapelici med nežnimi cveticami in snežnobeli krsti počivalo truplo našega ljubeznivega in vsem dragega g. bogoslovca Jožeta Derževnika. Po nedeljski sv. maši, ki je bila za rajnega darovana, smo položili v hladni grob telo, ki mu je 12 dni poprej divja naravna sila iztrgala plemenito dušo. Ob grobu, krog katerega je poleg 4 duhovnikov, 10 bogoslovcev in mnogih njegovih dijaških tovarišev rajnega bila zbrana skoro vsa ribniška župnija, je govoril rajnemu poslovične besede domači g. župnik Fišer, Pokazal je na vzorno življenje mladega, nadarjenega, a

pri tem skromnega gospoda, ki se je z največjo resnobo, in vestnostjo pripravljaj za duhovski poklic. Kako vzorna je bila njegova vzgoja v domači hiši in kako se je na temelju domače vzgoje sam izpopolnjeval, dokazujejo najbolj besede njegove blage matere, ki je lahko mirno izjavila, da je rajni nikdar v življenju ni razžalil! Koliko je sinov, o katerih bi mogle matere kaj takega povedati? Mlad nas je zapustil, ni mogel doseči svojega cilja, duhovniškega poklica, ni še prišel do javnega delovanja v vinogradu Gospodovem, a v svojem kratkem življenju je storil veliko delo: mladini, priprosti kmetski, kakor dijakom in bogoslovcem, celo duhovnikom je zapustil najlepši vzgled! Po pravici je nosil trak na enem izmed mnogih vencov napis: »Vzoro mladine!« S tem je naš nepozabni rajni bogoslovec izpolnil svojo življensko nalogo in Bog ga je poklical k sebi, da mu da za to večno plačilo!

Spomini na žrtve Drave. (Dopis od Sv. Barbare v Halozah). Z globoko žalostjo nas je zadela novica, o žalostni in nesrečni smrti župnika Baznika. Žalostna dolžnost in pa hvaležnost nas veže tudi Barbarčane, da izrekamo svoje sožalje Baznikovi družini in se pokojne ga tudi v listu spomnimo. Pokojnik je kaplanoval z uspehom nad 6 let pri nas. Ustanovil je močan pevski zbor, ki pa je z vojsko prenehal. Bil je vnet spovednik, navdušen pridigar in priljubljen katehet. S svojim glasom na koro in povsod je pomagal pevcem. Ljubili smo Baznika in Baznik je ljubil tudi nas. Vsak faran je žaloval in se solzil, ko smo zvedeli strašno novico, saj je bil vsak faran Baznikov prijatelj. Deloval je pri igrah in raznih prireditvah tukajšnjega bralnega društva. Zato se ga pa Barbarčani hvaležno spominjajo v molitvi. Dejansko pa se ga spominjamo s tem, da namesto venca na Baznikov grob darujemo za tukajšnje slovensko katoliško izobraževalno društvo, katerega voditelj in tajnik je bil pokojni Janko. S tem mu izkazemo hvaležni spomin in ljubezen preko groba, katero smo mu dolžni hvaležni Barbarčani in Baznikovi prijatelji. Počivaj v miru, dragi Baznik!

Novačan se prodaja Srbom. Kdor se še spominja predvolilnega časa, ko je dr. Novačan v svoji »Naši vasi« in »Republikancu« rohnol proti Srbom. S takim slepomišljenjem je upal dobiti Novačan na svoje limanice toliko volilcev, da bi postal poslanec. Nato bi se bil sigurno dal na razpolago Miklavžu Pašiču, ker mu je bilo znano, da starček sedi na zlatem mačku. Tega se je naučil od Pucelja, ko je bil pri njem v službi. Slovenski volilci pa so takoj spoznali, da je Novačan človek, ki mnogo kriči in ničesar ne stori! In borno je bilo število njegovih glasov. Novačan je propadel. Sicer se je jezil na vse pretege, a vsa jeza ni nič izdala. Denar, ki mu ga je dal Radič je skopnel prekmalu. In Novačan potrebuje mnogo denarja, ker krčmarji in kavarnarji v novjšem času ne dajo nič prav radi na »puf«. Da bi prišel do denarja, si je izposodil zopet nekaj bankovcev in se pretekli teden pripeljal v Beograd. Z velikimi nadami in še z večjimi načrti se je napotil dr. Novačan — »republikanec« — na dvor, k Pašiču in drugim glavarjem srbske radikalne (monarhistične) stranke. Ali je prošil ali zahteval republiko? Da, da, republiko za svoj žep. Prosil je Srbe za denarno podporo. Ta le načrt je predložil Miklavžu Pašiču: Vi srbski radikali mi dajte par milijonov dinarjev (nazadnje se je zadovoljil celo s par tisočaki) in ustanovim vam na Slovenskem novo stranko, koja bo uničila te strašne klerikalce s Korošcem vred. Dajte mi denar za nov list, ki se bo zval »Pametna beseda« in jaz vam privedem Slovence v srbsko-radikalno stranko. A ubogi Novačan je našel gluha ušesa. Niti Pašič, niti Jovanović niti drugi srbski veljaki ga niso marali poslušniti. Prazen je prišel Novačan doli in prazen se je vračal gori. Beograjski srbski listi so pisali o dr. Novačanu, da je prišel v Beograd k vladni tožiti »klerikalce« in Radičevce, češ, da vlada klerikalce pusti na miru, a da Novačanove republikance preganja. Novačan je prinesel Pašiču in srbskim radikalnim voditeljem resolucijo svojega »glavnega odbora«. Resolucija govori, da se Novačanova stranka odpoveduje republikanstvu. Zeli, da srbska radikalna stranka pripomore Novačanovi »stranki« do moči. Novačan obljublja, da bo ozdravil Slovence sovraštva do Srbov, samo moč in — denar — naj mu dajo. On, dr. Novačan, hoče ubiti »klerikalce«, pognati v beg dr. Korošca in tako Slovenijo prineesti v naročje Velike Srbije. Samo dinarje in dosti dinarjev je treba . . . Tako je govoril dr. Novačan Velešbom Pašiču, Jovanoviću, Vujičiču in Janjiču. A kakor smo izvedeli, je napravil slabe »kšefte«. Izdajalec niti Srbi več ne marajo. Imajo bridke izkušnje. Pucelj je tudi obljuboval Pašiču, da mu pripelje Slovence, če mu Pašič . . . In Zerjav ter Kukovec sta obljubovala isto . . . A Srbi še kljub temu niso mogli pridobiti srca Slovencev. Tako se vrača Novačan s praznim žepom in tugo v sreč iz Balkana. Za njim hodijo sedaj k Pašiču zopet dr. Vošnjak, Pucelj za Samostojno, a mariborski Slanovec in kočevski Sajovic za novopečene radikale v Sloveniji. Vse vodi samo ena misel: Dobiti od srbskih radikalov, od čiča Pašiča pare, pare . . . A vsi so podobni lovci, ki se vrača brez plena. Izdajalcev nihče ne mara . . .

Mladoliberalci in nabava novih zvonov. Mladoliberalci ali demokratje, ki se zbirajo krog Zerjava — za nas Slovence prežalostnega spomina — in brezverskega lista »Jutro«, so začeli smešiti nakup novih zvonov. »Jutro« od minulega torka piše, da se je v Sloveniji zapravilo za nabavo nepotrebnih loncev (zvonov) že več milijard in bogzna koliko pa še pri blagoslovitvah teh loncev popilo alkohola. Sploh v celem spisu smeši »Jutro« zvonove in pravi ob koncu, da so zvonovi samo za to, da se z njimi ljudstvo goljufa in zaslepuje. Krščansko prepričani Slovenci, dobro si zapomnite rav-

nokar pribito smešenje zvonov od strani brezverskih demokratov in kadar bo kak naročnik »Jutra« in pri-
staš dr. Zerjava umrl na deželi in naročil, da se mu
zvoni pri pogrebu z zvonovi, pa spomnite njegove po-
tomce na demokratske in »Jutrove« piskre. Kdor je
proti glasu zvonov, ta je nasprotnik mile in poštene
slovenske duše in ni vreden drugega kot da ga krščan-
sko zavedni Slovenci izpljunemo iz naše sredine.

Obrtniki, industrijanci in vinogradniki! V Maribo-
ru se vrši tudi letos od 15. do 26. avgusta obrtna raz-
stava! Obrtnikom, industrijalcem in vinogradnikom je
še gotovo v prav živem spominu lanska mariborska
razstava, ki je bila res nekaj podučnega ter razveselji-
vega. Pripravljalni odbor za letošnjo razstavo se tudi
trudi, da bo ponudil obiskovalcem zopet nekaj čisto
novega. Posebno važna bo ta razstava za naše vino-
gradnike, ker bo mariborski vinorejski in sadjarski
odsek priredil ob tej priliki posebno izbrano vinsko
razstavo in z njo zainteresiral kupce naših vin. Obis-
kovalcem mariborske obrtne razstave je dovoljena na
železnici polovična vožnja, legitimacije za polovično
vožnjo se dobijo pri vseh denarnih zavodih. Kraji pa,
ki nimajo denarnih zavodov, naj naročijo legitimacije
skupno pri upravi razstave v Mariboru. Legitimacija
ali izkaznica stane 20 din. Natančna pojasnila glede
te velevažne razstave daje pisarna uprave razstave v
Mariboru, Cankarjeva ulica 5. Važnosti in zanimivosti
glede razstave bomo prinesli v prihodnji številki.

Dopolnilni sporazum o obmejnem prometu med Jugo-
slavijo in Avstrijo. Generalna direkcija carin v Beogradu
je izdala vsem našim carinarnicam na avstrijski meji z
razpisom z dne 6. t. m., št. 113, navodila za izvršitev do-
polnilnega sporazuma o obmejnem prometu z Avstrijo.
Glasom teh navodil znaša cena za obmejni promet 10 km
na vsaki strani in carinarnice na vidnem mestu objavijo
seznam v to cono spadajočih krajev. Prebivalci le-teh mo-
rajo nositi posebne legitimacije, na podlagi katerih mo-
rejo po prijavi pri carinskih oblastih prekoračiti mejo po
zanje določenih potih. Ako se prenašajo manjše količine
predmetov (el. 2 dop. sporazuma), n. pr. seno, hrana za
en dan in podobno, ni plačati nikake carine, niti ni po-
trebna carinska ekspedicija. Če se prenašajo predmeti, ka-
kor sekire, motike in podobno v popravilo preko meje, je
potrebno le potrdilo občinske oblasti, da teh popravil v
bližini na našem ozemlju ni mogoče izvršiti. Za izvoz ži-
ta, oljnega semena in lesa v svrhu predelave (mletja, ža-
ganja), velja za povratek sledeče razmerje produkta na-
pram sirovini: za pšenico 56—75 odstotkov moke, 50—60
odst. zdroba, za rž in ječmen 70—75 odst. moke, 60—65
odst. zdroba, za kornuzo 70—80 odst. moke, 50—60 odst.
zdroba, za ajdo 55—60 odst. moke, za proso 60—65 odst.
kaše, za les 70—75 odst. desk, 50—60 odst. drugega lesa,
za oljna semena bučno 30—40 odst., laneno 20—25 odst.,
rapsovo 25—30 odst., makovo 25—35 odst. olja. Carine ni
plačati, če se izpolnijo v ta namen določeni predpisi, pač
pa se mora podati garancijsko izjavo. Olajšave veljajo
nadalje za živino in vozove za prevažanje, za poljedelske
priprave in stroje. Za dvolastnike se smatrajo le polje-
delci in vinogradniki, ne pa lastniki rudnikov in servitut
paše. Le dvolastniki določeno »prolazišče« ter za svoje in
služinčad »dovolilo« za prehajanje. V prošnji za prelaz-
nico morajo navesti, kaj hočejo prenašati preko meje, po
katerih potih, za katere osebe hočejo dovolilo, število in
vrsto živine. Za pogon živine na pašo preko meje vlea
št. 85 carinskega zakona. Potrebna je le garancijska izja-
va, kakor pri uvozu in izvozu žita na mletje. Podrobna po-
jasnila se dobe pri carinskih oblastih.

Gasilci pozor! Od dne 28. junija do 2. julija se je
vršil v Pragi vseslovanski gasilski kongres. Ker ni mo-
goče v časopis vse natanko poročati, sem podpisani dal
ponatisniti opis tega velikanskega gasilskega kongresa
v večjem številu, ter bodem tovarišem gasilcem v ne-
deljo, 29. julija na župnem sestanku v Sp. Polskavi raz-
delil. Društva izven mariborske gasilske župe pa lahko
z dopisnico naznanijo, koliko komadov želijo. Spis o
poteku gasilskega kongresa je v velikosti časopisa ter
zelo zanimiv za gasilce. V kratkem času bodo tudi sli-
ke vaj, pohoda in drugih gasilskih nastopov z orodjem
v Mariboru na ogled. En izvod stane 1 dinar. Jug Ivan,
Ruše, zastopnik mariborske gasilske župe na kongresu v
Pragi.

Jegličeva slavnost v Jarenini. V nedeljo, dne 22.
julija je priredil jareninski Orel s pomočjo maribor-
skega Ljudskega odra sijajno uspelo proslavo zlato-
mašništva in srebroškofovanja zaslužnega ljubljanske-
ga škofa dr. Jegliča. Gledališke predstave, ki se je v ta
namen vršila ob pol 4. uri popoldne na prostem ob
jareninski cerkvi, se je udeležilo več sto ljudi, med nji-
mi izredno mnogo Mariborčanov. Pred predstavo je ob-
činstvo očrtal v ognjevitem govoru življenje in zasluge
škofa dr. Jegliča predsednik mariborskega Ljudskega
odra g. Ivo Peršuh. Nato je nastopil Ljudski oder z
dvema burkama in sicer: »Ne kliči vraga« ter »Damok-
lejev meč«. To je bilo smeha, pa tudi želje, da nas
Ljudski oder poseti še večkrat! Po vsakem oziru po-
srečeni predstavi smo se sestali v obilnem številu v
gostoljubnih prostorih g. Cvilaka k neprisljeni in za-
res prisrčni zabavi. Zasluga na lepem dnevu gre jare-
ninskemu Orlu in mariborskemu Ljudskemu odru. —
Prvemu kličemo: 22. julij vam bodi dan preroditve in
poživljenja v srečo in blagor jareninske mladine! —
drugim pa: Naprej preko trnja in ovir, ki vam jih me-
čejo pod noge razni zavistneži! V pošteni in nepokvar-
jeni javnosti boste našli obilo opore in priznanja!

Za obiskovalce Sv. Križa nad Dravogradom. V naši
romarski cerkvi seje dne 13. in 20. julija obhajala slo-
vesna sv. maša-zadušnica z »Libero« za uboge duhov-
niške žrtve, ki so tako tragično utionile v Dravi. — Dne
2. avgusta se tukaj obhaja porcijunkula in sicer 15.
leto. Prigige na predvečer in 7. ter 10. uri. Verniki, pri-
dite v obilnem številu!

Herbersteinov ravnatelj Gumpert na Vurbergu pri
Ptuju. Krivica se ne sme nikomur delati, resnica pa
vsakemu povedati. Grof Herberstein ima v okolici Ptu-

ja štiri graščine. Neomejen gospodar na teh graščinah
je brezsrčni protestant Gumpert. On uradnike nastavlja
in odstavlja. Kdor se mu uklone, tistega trpi; kdor ga
slepo ne uboga, mora iti. V pokoj in nesrečo je spravi-
l izvrstnega gozdarja Satrana, ki je imel velikanske
zasluge za Herbersteina ob času nakupa vurberške
graščine. Toda vkljub temu je moral iti, ker je imel
srce za ljudstvo. Grof Herberstein je pač daleč (na
Češkem), Gumpert pa blizu. In grof je Gumpertu vse
verjel. Radi Gumperta so šli samo z Vurberga urad-
niki: Lichtenegger, Ambrož, Marhola in zgoraj ime-
novani Satran. Kako je na drugih graščinah, nam ni
znano. Sedanji gozdar Tipel je dober gospod, a ljudje
pravijo, da se je Gumpertu že preveč udal. Seveda, če
bi se ne bil uklonil, bi pa bil že šel kakor so šli drugi.
Grof Herberstein je ločen od svoje žene. In ta je stano-
vala nekaj časa na ptujskem gradu, a Gumpert je
imel pri grofu toliko moč, da je še njegovo soprogo
napodil iz Ptuja v Velenje, kjer zdaj živi s svojimi o-
troci. Ker grof tega človeka tako drži in le njemu ver-
jame, zato je tudi sam prišel ob veljavo pri ljudstvu.
Ljudje pravijo: Kakoršen je Gumpert, tak je grof, če
bi bil kaj boljši, pa bi ne imel tukaj tega odurnega
in brezsrčnega človeka, kateremu se nobena stvar ne
smili. In še nekaj. Gumpert istoveti sebe z grofom,
češ, kdor je zoper mene, je zoper grofa. In največjo za-
slugo, da je ta brezobziren človek še tu, ima ptujski
demokrat dr. Fermevc. K njemu hodi vedno v posvete,
on mu pomaga in ga pri grofu zagovarja. Koliko sto-
tisč grofovega denarja mu je že dal, ne vemo. A to
vemo, če bi vurberški viničarji in hlapiči imeli tiste
denarje, bi bili vsi zadovoljni in bi Herbersteinu sla-
vo peli.

Rešitelj človeških življenj. V »Straži« od 20. t. m.
smo javili v poročilu iz Hotinje vasi o korenjaškem
71 let starem Martinu Sušec, ki je dne 12. t. m. rešil
življenje 13 letnemu dečku Adolfu Korošec. Fant se je
kopal v ribniku ter zašel na pregloboko mesto, ter bi
sigurno utionil, da ni stari Sušec kar oblečen planil v vo-
do ter ga rešil gotove smrti. Par dni pozneje pa je re-
šil njegov sin, finančni svetnik g. S. Sušec v Ljubljani
kar dve človeški življenji. Gospod Sušec je stoječ na
obrežju Ljubljanske, kjer se odcepi Gruberjev kanal,
opazil, da sta 2 fanti (10 in 13 letna) ponovno izginila
pod vodo in se zopet prikazala na površju. Uvidevši, da
se skupno borita s smrtjo, skoči menovani finančni
svetnik, kakor je, obut in oblečen v valove Ljubljanske
ter ju, sam v smrtni nevarnosti, potegne iz vode. Vrlo
moža zaslužita priznanje vse javnosti.

Blagoslovitev nove zastave pri Sv. Trojici v Sl. g.
Dne 5. avgusta bomo imeli v naši veličastni trojiški
cerkvi zopet lepo slovesnost. Naša družba krščanskih
žen in mater si je za 20letnico nabavila društveno za-
stavo, katero so mojstrsko dovršile č. šolske sestre v
Mariboru. Za novo zastavo so nabrale domače žene in
matere, kakor tudi nekatere iz okoliških župnij v par
dneh nad 20.000 K. Ta velikodušnost naših žen in
mater je najlepše spričevalo njihovih plemenitih in za sv.
stvar vnetih src. Se enkrat vsem dobrotnicam: tisoč-
krat Bog platil! Nova društvena zastava se bo blagoslo-
vila v nedeljo, dne 5. avgusta ob pol 10. uri. Slavnostni
govor bo imel naš znani govornik p. Gabrijel iz Ma-
ribora. Žene in matere, domače in iz okolice, pridite
v obilnem številu!

Novice od Sv. Andraža v Slov. gor. V spomin svoje
srebrne poroke sta postavila zakonska Matevž in Ivana
Kostanjevec blizu svojega doma na Gibini lepo kape-
lico sv. Družine. Nista se bala žrtev, v čast sv. Dru-
žini sta hotela postaviti nekaj lepega in sta res nekaj
trajnega postavila. K slovesnem blagoslovljenju, ki so
je že dan poprej daleč okoli oznanjali topiči, je pri-
hitelo veliko domačih in sosednih župljanov. Sloves-
nost se je pričela na domu s posvetitvijo Kostanjeveve
družine presv. Srcu Jezusovemu in to vpricho vse zbra-
ne množice. Marsikatero oko se je porosilo, ko je klečala
cela družina pred lepo podobo božjega Srca in se mu
izročala z posvetilno molitvijo. Po posvetitvi se je po-
mikala med pokanjem topičev in navdušenim petjem
Marijinih pesmic s kipom 12letnega Jezusa, ki so ga
nosile belo oblečene deklice, od doma k kapeli, ki je
bila okinčana kakor nevesta na poročni dan. Po blago-
slovu kipov Marije in sv. Jožefa in kapelice je domači
dušni pastir zbrani množici na srce polagal, kako naj
preobrazijo svoje družine v duhu sv. Družine. S pe-
tim litanijami se je končala lepa slavnost, ki bo ostala
vsem v najlepšem spominu. Ugledna zakonska Ko-
stanjevec pa naj dočakata še zlatega poročnega dne in
še bisernega in še železnega in še in še... — Kakor
vseposod, tako tudi mi pridno zbiramo za nove zvo-
nove. Pozno smo začeli, šele pred tremi tedni, pa se že
bližamo pol milijonu kron. Vse vasi se odlikujejo po
požrtvovalnosti, sicer pa Andraševčani večno radi da-
rujejo za lepoto hiše božje. Tako so pred enim mescem
za svoto 5000 K oskrbeli lep kip Brezmadežne z na-
stavkom in na mizi, ki se rabi pri vremenskih proce-
sijah okoli cerkve. Fanteki in deklice Marijinega vrta
pa imajo veselje, nedeljo za nedeljo nositi kip Brezma-
dežne z mizo, na kateri se pri procesiji postavlja mon-
štranca s presv. R. T. — Dva naša moža sta v tujem
kraju našla smrt: Jurij Kreft, posestnik v Smolincih,
je šel v Neuberg obiskat grob svoje prve žene in tam ob
grobu je umrl. Kmet Jožef Toplak se je pa mudil v
varaždinskih toplicah in tamkaj nenadoma umrl.

Sijajna cerkvena slovesnost v St. Miklavžu pri Sl.
Gradcu. Dohod novih dveh bronastih zvonov za tukaj-
šnjo podružnično cerkev Sv. Helene na Graški gori je
napolnil tukajšnje farane z nepopisnim veseljem. V
nedeljo, dne 15. t. m. smo nova dva zvonova v veličast-
nem sprevedu od zvokih šentiljske godbe od tukajš-
nje župnijske cerkve Sv. Miklavža pripeljali k Sv. He-

leni, kjer se je ta dan obhajala tudi lepa nedelja. Naši
vrli fantje so postavili z velikim trudom 12 velikih
mlajev in tri slavočole, naša neutrudljiva dekleta pa
so vse krasno okinčale. Bil je krasen dan in ljudstva
se je nabralo iz čezlega gorovja toliko, da Sv. Helena še
ni videla tolike množice. Pušenikova Mima je pogumno
govorila lep pozdravni govor in cerkveni zbor je nav-
dušeno zapel »Večerni zvon« in »Zvonikarjevo.« Pri
sv. maši in pri nato sledeči procesiji sta se nova dva
zvonova v našo veliko veselje že oglasila. Njeno zvo-
nenje je lepo in ubrano in dela vso čast zvonarni inž.
Bühl v Mariboru. Vsa slavnost se je izvršila v naj-
lepšem redu in v splošno zadovoljnost. Srečna hvala
našima cerkvenima ključarjema, ki sta celo obsežno
slavnost s takim trudom in z ogromnimi osebnimi žrt-
vami tako lepo priredila, iskrena hvala pa tudi našim
fantom in dekletom za njihov veliki trud. Bog jih živil!

Iz gibanja orlovske organizacije v Pamečah pri
Slovenjgradu. Vse je vihar razdejal! Tako smo mislili,
tako smo tudi čutili v svetovni vojni. S strahom smo
opazovali, kako je ta povodenj metala iz tečajev člo-
ka to, kar mu je vsadila v srce dobra krščanska mati
in skrbni dušni pastir. Vse je vihar razdejal! Hvala
Bogu, ne vse! Naši najboljši so vztrajali in tudi do-
čakali dneva prebujenja in vstajenja. Po vojni je iz-
dala mala četa mladine geslo: Orel mora izvesti
mobilizacijo duš. Tudi pri nas so se mobilizirali vrli
mladeniči pred nedavnim v močno falango Orla. Za-
vedajo se, da bora biti v zdravem telesu tudi zdrava
duša. V ta namen imajo redno telovadbo vsako ne-
deljo po sv. maši. Duševno pa se izobražuje pri fan-
tovskih sestankih.

Posebna cerkvena slovesnost v Dobju pri Planini.
Na škapulirsko nedeljo smo obhajali v Dobju posebno
slovesnost. Preč. g. dekan Marko Tomazič je poobla-
ščen od škofijstva blagoslovil novo slikano in prenov-
ljeno našo župno cerkev, tri prenovljene oltarje in no-
ve kipe, in je v svojem globoko zamišljenem govoru
prav vzvišeno poveljeval pomen slovesnosti. Cerkev
je slikal slikar g. Viktor Bevc iz Celja prav okusno in
dovršno, tako da ga njegovo delo najbolje priporoča.
Oltarje je prenovil izborni g. Miloš Hohnjec, zidarska
dela zunaj cerkve so dovršili domačini. Vsa dela so
stala nad 120.000 K, a dobri župljani so vse stroške že
popolnoma poravnali in dela in vožnje pri cerkvi sto-
rili večinoma brezplačno. V pohvalo dobijanske župnije
omenjamo še to, da se je še v zadnjih treh letih posta-
vilo pri župnišču novo gospodarsko poslopje in naro-
čila dva velika bronasta zvonca, ki delata že nad eno
leto veselje župljanom. Nikjer pa ni bilo treba delo-
vati konkurenčnemu odboru, vsi stroški so se pokrili
s prostovoljnimi doneski.

Vremenska katastrofa. Vinorodni Virštanj, kate-
rega sloves je razširjen tja daleč onkraj mej slovenske
domovine, ker je njegovo vino lahko konkuriralo na
svetovnem trgu tako glede kakovosti, kakor tudi raz-
meroma nizkih cen — je vsled toče popolnoma uni-
čen. V ponedeljek po Aleksi nedelji, ko imamo pri
sv. Filipu v Veračah cerkveno slovesnost dne 16. t. m.
so naenkrat od severozahoda prihrumeli črno-sivi ob-
laki ter pretli uničiti upe našega kmeta. Da povemo
na kratko: toča se vsuje, gnana z vso silovitostjo burje,
s tako močjo, da dobesedno omlati vse žito, stolce ko-
ruzo in fižol v zemljo, trsje oklesti sploh vsega mla-
diča ter ga tako onesposobi za več let. Sadno drevje
žilostno kaže svoje gole veje kot bi prosilo pomoči...
Zraven Virštanjja so najbolj prizadeti kraji: Verače,
deloma Pecl, Sele, Trebeže in precej tudi Imeno. Lju-
dje so popolnoma obupani! Kako bi tudi ne! Prebi-
valstvo imenovanih krajev se peča v pretežni večini z
vinarstvom, ki mu daje glavni pogoj za obstanek. Ako
se itak zadolženemu prebivalstvu v imenovanih kra-
jih ne priskoči izdatno na pomoč, bo gospodarska ka-
tastrofa dosegla svoj višek in kmetija bo šla za kme-
tijo na boben, kot se je to godilo pred vojno, in kapi-
talistične pijavke bodo imele zopet ugodno priliko iz-
sesavati v kritičnem položaju se nahajajoče ljudstvo.
Apeliramo na vlado, naj tukaj naredi svojo dolžnost
in naj se v prvi vrsti vsaj odpišejo davki. Naj se od
pristojne politične oblasti pošlje cenilna komisija, da
ugotovi na licu mesta dejanski položaj! In najbolj pri-
zadetim kočarjem in viničarjem, ki živijo takorekoč
iz rok v usta, naj bi se izposlovala najnujnejša pod-
pora! Vinske cene so se gibale tukaj po kakovosti 3—7
stopinj alkohola od 10 do 16 K liter na debelo, po go-
stilah od 24 do 40 K. Delavcem, ki delajo od devetih
zjutraj do noči, se plača poleg zadostne hrane 30—40
K, brez hrane 50—60 K. Najbolj si pa ljudstvo vza-
jemno pri delu drug drugemu pomaga, samo da se
večji denarni izdatki zadržijo. In tako je prav! Sloga
jači, nesloga tlači!

Pastork ustrešima. Iz Dobove pri Brežicah po-
ročajo: V Selah je doigrala minulo nedeljo smrtna
žaloigra med pastorkom in očimom. Očim Franc Skr-
bec je bil razgrajač, pretepač in sploh rogovilež, ki ni
dal pri hiši nikoli miru. Pod skupno streho z očimom
je živel tudi pastork Franc Medvedec, katerega je očim
večkrat pretepal in ravno usodopolno nedeljo sta se
sprla radi puške, katero je očim skril pastorku, a jo je
ta našel in v prepiru sprožil proti očimu, ki se je smr-
tno zadet zgrudil na tla. Pijančevanje, družinski prepiri
in pretepi dovedejo prej ali slej do smrtnih družinskih
žaloiger.

Gospodarstvo.

KAKO SI MISLIJO MINISTRI RESITEV VINSKE KRIZE.

Vinogradniki v naši državi, posebno v Sloveniji se
nahajajo v veliki težavi. Lanski letnik vina je še po ogrom-